

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
“ТАС АГРО ПІВНІЧ”
за період з 01.01.2023 по 31.12.2023 року

I. Організаційна структура та опис діяльності Товариство

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТАС АГРО ПІВНІЧ» (далі –Товариство), створене в 2000 році. Метою створення Товариства є здійснення підприємницької діяльності та отримання прибутку на підставі повного господарського розрахунку, самофінансування та самоокупності.

Повне найменування Товариства:

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТАС АГРО ПІВНІЧ».

Скорочене найменування Товариства:

- ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ»;

Місце знаходження: 17270, Чернігівська обл., Прилуцький р-н, село Харкове, вул.Науменка, будинок 42

Статтею 64 ГКУ визначено, що підприємство може складатися з виробничих структурних підрозділів (виробництв, цехів, відділень, дільниць, бригад, бюро, лабораторій тощо), а також функціональних структурних підрозділів апарату управління (управлінь, відділів, бюро, служб тощо). Функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємства визначаються положеннями про них, які затверджуються в порядку, визначеному статутом підприємства або іншими установчими документами. Підприємство самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників і штатний розпис.

Організаційна структура Підприємства представлена його штатним розписом.

На кінець звітного періоду організаційна структура Товариства складалась з наступних структурних підрозділів:

№	Структурний підрозділ	Ставка
1	Адміністративний персонал	13,5
2	Служба головного інженера	7
3	Бухгалтерська служба	15
4	Економічна служба	4
5	Служба з питань землевпорядкування	9
6	Служба головного агронома	7
7	Юридична служба	3

8	тракторно -механізований підрозділ Талалаївка	45
9	тракторно -механізований підрозділ Парафіївка	28
10	Автопарк Талалаївка	29
11	Автопарк Парафіївка	14,13
12	Тік Дільниця Парафіївка	8,5
13	Дільниця "Харькове"	15
14	Дільниця "Чернецьке"	3
15	Дільниця "Новоселівка	3
16	Дільниця Харитонівка	0,5
17	Ремонтна майстерня	5
18	Ремонтно-будівельна дільниця	11
19	Служба охорони	1
20	Служба охорони Талалаївка	48
21	Служба охорони Парафіївка	23
22	Тваринницьке господарство	6
23	Пасіка	1
24	МТФ Харьков	36
25	МТФ Чернецьке	12
26	МТФ Парафіївка	36,75
27	Адміністративно-господарчий персонал	16,11
28	Харчоблок ТАС АГРО ПІВНІЧ с Харьков	3
29	Пекарня Чернецьке	3
30	Харчоблок ТАС АГРО ПІВНІЧ с. Парафіївка	2
31	Адміністративний персонал	3
32	Бухгалтерсько-економічна служба	2
33	Виробнича вимірювально-технологічна лабораторія	11
34	Виробнича дільниця	41
35	Ремонтно-механічна майстерня	4
36	Автопарк	3
37	Адміністративно-господарчий персонал	1
	Разом	473,5

Загальна облікова чисельність ставок штатних працівників Товариства станом на кінець 2023 р. становила 473,5 осіб.

Штатний розклад станом на кінець звітної періоду (31.12.2023) наведено в таблиці нижче.

№	Посада	Ставка
1	Адміністративний персонал	
2	Адміністратор систем	1,00
3	Генеральний директор	1,00
4	Головний технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва	1,00
5	Директор з виробництва Чернігівського кластеру	1,00
6	Заступник генерального директора	1,00
7	Заступник генерального директора з будівництва	1,00
8	Заступник генерального директора з операційних питань	1,00

9	Інженер з охорони праці	1,00
10	інспектор з кадрів	1,00
11	Менеджер з персоналу	1,00
12	Секретар	0,50
13	Секретар	1,00
14	Фахівець з обліку земельного банку в ІС	1,00
15	Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою	1,00
16	Служба головного інженера	
17	Головний інженер кластеру	1,00
18	Інженер МТФ	1,00
19	Інженер-будівельник	1,00
20	Менеджер з постачання	1,00
21	Провідний інженер	1,00
22	Провідний інженер	1,00
23	Фахівець з технічного забезпечення	1,00
24	Бухгалтерська служба	
25	Бухгалтер	8,00
26	Головний бухгалтер	1,00
27	Заступник головного бухгалтера	1,00
28	Касир	1,00
29	Начальник сектору з обліку рослинництва та переробки	1,00
30	Начальник сектору обліку земельних та майнових паїв	1,00
31	Начальник сектору обліку матеріальних активів та розрахунків з контрагентами	1,00
32	Начальник сектору розрахунків з працівниками	1,00
33	Економічна служба	
34	Головний економіст кластеру	1
35	Економіст	2
36	Економіст з фінансової роботи	1
37	Служба з питань землевпорядкування	
38	Менеджер по роботі з пайовиками	1
39	інженер-землевпорядник	3
40	інспектор по паях	3
41	Старший інспектор по паях	2
42	Служба головного агронома	
43	Агроном	5
44	Головний агроном	1
45	Провідний агроном	1
46	Юридична служба	
47	Юрисконсульт	2
48	Головний юрисконсульт кластеру	1
49	Тракторно-механізований підрозділ Талалаївка	
50	Бригадир	1
51	Обліковець	3
52	Підсобний робітник (окл)	2
53	Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	1

54	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	38
55	Тракторно-механізований підрозділ Парафіївка	
56	Електрогазозварник	1,00
57	Електромонтер з ремонту та обслуг.електроустаткування	1,00
58	Завідувач машинного двору	1,00
59	Завідувач складу ПММ та запасних частин	1,00
60	Обліковець	1,00
61	Підсобний робітник (окл)	2,00
62	Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування	1
63	Слюсар-інструментальник	1
64	Слюсар-ремонтник	1
65	Токар	1
66	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	17
67	Автопарк Талалаївка	
68	Комірник	1
69	Механік	1
70	Оператор заправних станцій	1
71	Сестра медична	0,75
72	Водій автотранспортних засобів	25,25
73	Автопарк Парафіївка	
74	Обліковець	1,00
75	Оператор заправних станцій	0,63
76	Сестра медична	0,50
77	Водій автотранспортних засобів	12
78	Дільниця Чернецьке	
79	Комірник	1,00
80	Підсобний робітник (окл)	2,00
81	Дільниця с.Парафіївка	
82	Вагар	2
83	Завідувач складу	2,5
84	Підсобний робітник (окл)	4
85	дільниця Новоселівка	
86	Підсобний робітник (окл)	1
87	Комірник	1
88	Робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	1
89	Дільниця Харитонівка	
90	Робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	0,5
91	Дільниця ХАРКОВЕ	
92	Вагар	2
93	Комірник	1
94	Підсобний робітник (окл)	12
95	Ремонтна майстерня	
96	Електрогазозварник	2
97	Електромонтер з ремонту та обслуг.електроустаткування	1
98	Обліковець	1

99	Токар	1
100	Ремонтно-будівельна дільниця	
101	Комірник	1
102	Підсобний робітник (окл)	1
103	Робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	9
104	Служба охорони	
105	Начальник охорони	1
106	Служба охорони (Талалаївка)	
107	Сторож	48
108	Служба охорони (Парафіївка)	
109	інспектор з охорони	1
110	Сторож	22
111	Тваринницьке господарство	
112	Головний лікар ветеринарної медицини	1
113	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	5
114	Пасіка	
115	Бджоляр	1
116	МТФ Харькове	
117	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	1
118	Лікар ветеринарної медицини	1
119	Зоотехнік	1
120	Оператор штучного осеменіння	1
121	Доглядач	20
122	Оператор тваринницьких комплексів та механізованих ферм	3
123	Сторож	1
124	Прибиральник службових приміщень	1
125	Підсобний робітник	2
126	Оператор машинного доїння	5
127	МТФ Чернецьке	
128	Керуючий фермою молочно-товарною	1
129	Оператор штучного осеменіння	1
130	Доглядач	5
131	Слюсар ремонтник	1
132	Сторож	4
133	МТФ Парафіївка	
134	Керуючий фермою	1
135	Лікар ветеринарної медицини	1
136	Оператор штучного осіменіння	0,75
137	Слюсар-ремонтник	6
138	Підсобний робітник	5
139	тракторист -машиністс/г виробництва	2
140	Сторож	3
141	Доглядач	8
142	Оператор машинного доїння	7
143	Обліковець	1

144	опетатор цехів приготування кормів	1
145	Завідувач складу	1
146	Адміністративно-господарчий персонал	
147	Завідувач господарства	1,5
148	Підсобний робітник	1
149	Кур'єр	5
150	Прибиральник службових приміщень	2,5
151	робітник з комплексного с/г виробництва	4
152	опалювач	2,11
153	Харчоблок ТАС АГРО ПІВНІЧ	
154	Завідувач виробництвом їдальні	1
155	Кухар	2
156	Пекарня Чернецьке	
157	Технік-технолог з технології харчування	1
158	пекар	2
159	Харчоблок ТАС АГРО ПІВНІЧ с.Парафіївка	
160	Кухонний робітник	2
161	Талалаївські зернозберігальні склади	
162	Адміністративний персонал	
163	Інженер ліцензійних складів	1
164	Інженер з контрольно-вимірювальних приладів та автоматики	1
165	Директор	1
166	Бухгалтерсько-економічна служба	
167	Провідний бухгалтер	1
168	Бухгалтер	1
169	Виробнича вимірювально-технологічна лабораторія	
170	Начальник виробничої лабораторії	1
171	Старший лаборант	3
172	Лаборант	4
173	Пробовідбірник	3
174	Виробнича ділянка Елеватора	
175	Старший майстер	1
176	Майстер	2
177	Комірник	1
178	Вагар	2
179	Апаратник оброблення зерна	9
180	Машиніст зернових навантажувально-розвантажувальних машин	20
181	підсобний робітник	5
182	Робітник з комплексного обслуговування зданий й будинків	1
183	Ремонтно-механічна майстерня	
184	Електрогазоварник	1
185	Слюсар -ремонтник	1
186	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2
187	Автопарк	
188	Водій автотранспортних засобів (вантажний автомобіль)	3
189	Адміністративно-господарчий персонал	

190	Прибиральник службових приміщень	1
	РАЗОМ	473,5

ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» активно розвивається у сфері сільського господарства, зокрема у напрямках рослинництва та тваринництва.

Основними видами діяльності підприємства є вирощування зернових, бобових та олійних культур, розведення великої рогатої худоби молочного напрямку, а також ведення складського господарства.

Практично весь обсяг продукції рослинництва експортується, тоді як продукція тваринництва (молоко та ВРХ живою вагою) реалізується на внутрішньому ринку України.

Види економічної діяльності Товариства:

- 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний)
- 46.24 Оптова торгівля шкірсировиною, шкурами та шкірою
- 77.31 Надання в оренду сільськогосподарських машин і устаткування
- 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування
- 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
- 49.39 Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.
- 52.10 Складське господарство
- 52.24 Транспортне оброблення вантажів
- 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування
- 56.29 Постачання інших готових страв
- 68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 77.11 Надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів
- 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів
- 36.00 Забір, очищення та постачання води
- 01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів
- 01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід
- 01.42 Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів
- 01.43 Розведення коней та інших тварин родини конячих
- 01.46 Розведення свиней
- 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві
- 01.62 Допоміжна діяльність у тваринництві
- 01.63 Післяурожайна діяльність
- 02.40 Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві
- 03.12 Прісноводне рибальство
- 10.11 Виробництво м'яса
- 10.13 Виробництво м'ясних продуктів
- 10.41 Виробництво олії та тваринних жирів
- 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру
- 10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
- 10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого

зберігання

10.91 Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах

10.92 Виробництво готових кормів для домашніх тварин

45.19 Торгівля іншими автотранспортними засобами

45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів

46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту

46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин

46.23 Оптова торгівля живими тваринами

52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

71.20 Технічні випробування та дослідження

01.16 Вирощування прядивних культур

33.12 Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

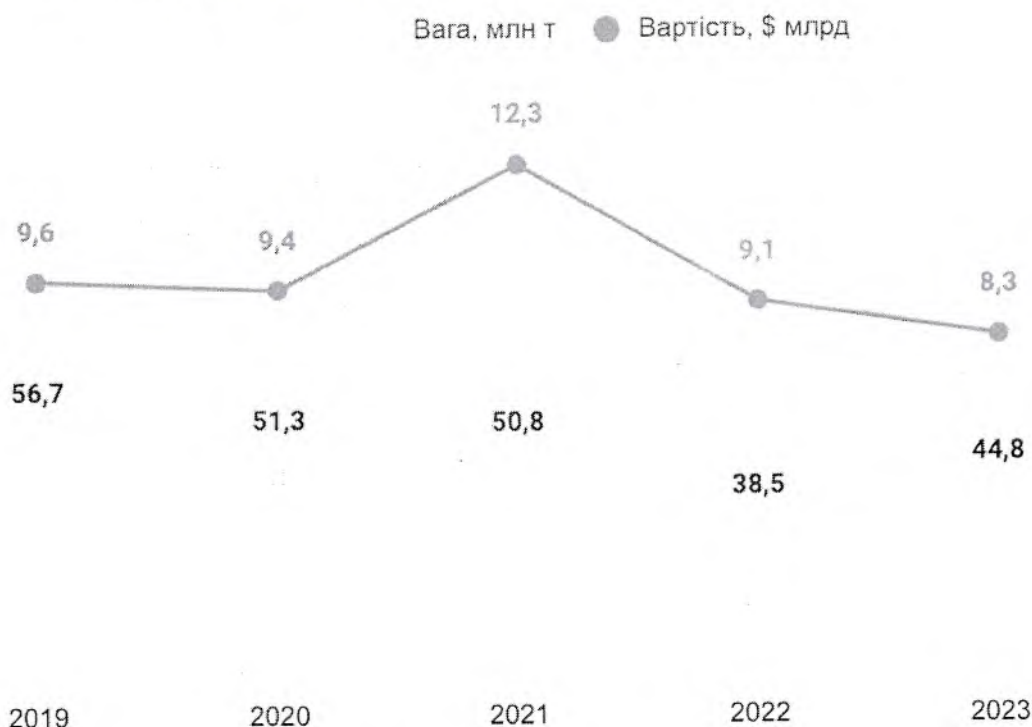
РИНКИ, НА ЯКИХ ПІДПРИЄМСТВО ЗДІЙСНЮЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

Ринок представлений сільськогосподарськими виробниками (постачальниками продукції), трейдерами, логістичними компаніями, які забезпечують обробку, зберігання та продаж зерна, та споживачами – борошномельними й іншими переробними підприємствами, які в подальшому постачають продукцію виробникам продуктів харчування, а також роздрібним торговим точкам / мережам.

На фоні загального падіння експорту товарів і послуг з України частка с/г продукції і продовольства зросла з 40,7% в 2021 р. до 61,5% в 2023 р. Українське агро стало одним з основних каналів надходження валютної виручки в країну в умовах повномасштабної війни і зруйнованої промисловості.

Обсяг експорту зернових в натуральному виразі був нижчим на 27% в 2022 р. і на 15% в 2023 р. порівняно з середніми значеннями в 2019-2021 роках. Падіння експорту в грошовому виразі відбувалось не лише за рахунок зниження тоннажу, а й внаслідок просідання цін на с/г товари на світових ринках.

Динаміка експорту зернових з України

Але навіть такі показники зовнішньої торгівлі в останні два роки — це вже досягнення, бо вдалось уникнути повного колапсу. Адже країна-терорист (рф) підійшла комплексно до питання руйнування українського експорту. Блокада морських портів в перші місяці повномасштабного вторгнення. Перекриття західних кордонів і зерновий бан від сусідів з ЄС, ворог активно грав на протестних настроях європейських фермерів і підвищував градус істерії, росія активно захоплювала ринкові частки України на традиційних ринках на фоні ускладненої логістики з нашої країни.

Вищезазначені фактори суттєво вплинули на зміну напрямків експорту український зернових, які формувались роками.

Українські трейдери освоїли прикордонні переходи на заході України. Зерно йде в європейські країни. Це Італія, Нідерланди, Німеччина, Румунія, і — порти Великої Одеси та Ізмаїл.

ТОП-10 країн-імпортерів українського зерна в 2021 р., \$ млрд

Китай		2,55
Єгипет		1,39
Туреччина	0,92	
Індонезія	0,75	
Іспанія	0,64	
Нідерланди	0,55	
Іран	0,53	
Пакистан	0,35	
Лівія	0,34	
Туніс	0,31	

За даними Державної митної служби України, у 2023 р. порівняно з результатами 2021 р. знизилась частка Азії і Близького Сходу. Хоча такі лідери, як Китай, Єгипет і Туреччина лишились в ТОПі найбільших імпортерів українського зерна, їх частка сильно просіла порівняно з довоєнним періодом. А Індонезія, Іран (зі зрозумілих причин) і ряд інших близькосхідних країн взагалі вилетіли з першої десятки найбільших ринків збуту для зернових з України.

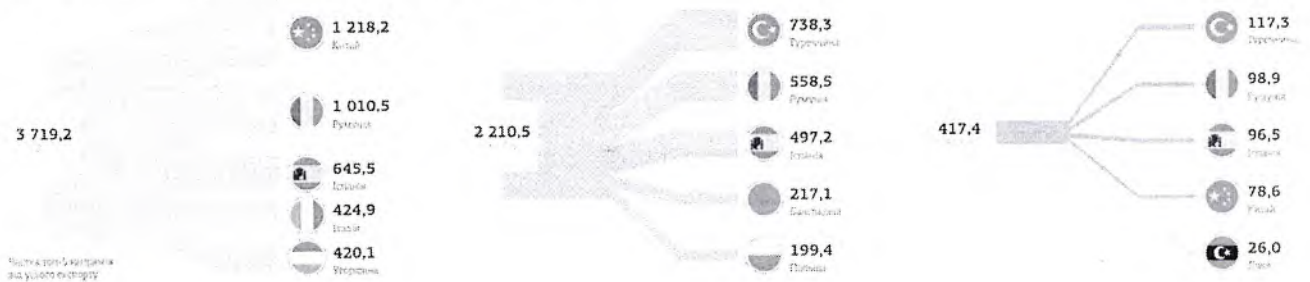
ТОП-10 країн-імпортерів українського зерна в 2023 р., \$ млрд

Іспанія		1,42
Китай		1,15
Румунія		1,04
Єгипет	0,67	
Туреччина	0,60	
Італія	0,56	
Нідерланди	0,36	
Польща	0,20	
Угорщина	0,19	
Португалія	0,17	

На противагу, зросли поставки до країн ЄС. Таким чином на Європейський Союз в 2023 р. припало 55% експорту зернових, проти 16% в період до повномасштабного вторгнення. Не обійшлося й без ложки дьогтю від партнерів з ЄС. Ми пам'ятаємо як з квітня 2023 р. ряд країн, а саме Польща, Словаччина, Угорщина й Румунія ввели обмеження на імпорту зернових з України. Поляки протягом минулого року ще й активно протидіяли транзиту українського зерна до інших країн ЄС, створюючи штучні перешкоди при митному оформленні. Адже як виявилось Німеччина, Італія, Чехія та інші не мали достатньої кількості митно-ліцензійних зон, тому зерно розмитнювалось наприклад в Польщі, а вже далі реекспортувалось в інші країни.

Попри те, що європейський ринок в останні два роки став головним для українських зернових, зараз можемо констатувати, що ця тенденція має тимчасовий характер. Відновлення морської торгівлі, а також сварки з країнами ЄС, які не можуть «переварити» ті обсяги, що надходять з України — це фактори, котрі будуть спонукати українських експортерів повертатись на традиційні ринки.

Топ-5 напрямів експорту основних зернових культур у 2022/2023 МР, млн дол. США

Рейтинг найбільших експортерів зерна з України 2023/24

Кернел, Louis Dreyfus Company та Нібулон стали найбільшими експортерами зерна з України в сезоні 2023/24.

В сезоні 2023/24 експорт зернових з України становив приблизно 50.6 млн тон, що на 1.7 млн тон більше, ніж в попередньому сезоні. Експорт кукурудзи в маркетинговому році 2023/24 становив більше 29 млн тон, пшениці - 18.5 млн тон, ячменю - 2.5 млн тон.

Протягом липня-жовтня українські компанії експортували зернові та олійні продукти лише альтернативними шляхами - через дунаські порти та західний кордон, з жовтня 2023 року розпочався повноцінний експорт вже через глибоководні українські порти.

З відновленням експорту через глибоководні порти, зросла частка ринку найбільшого українського експортера зерна - компанії Кернел. Якщо в сезоні 2022/23 її частка серед українських експортерів зернових становила 8%, вже в сезоні 2023/24 вона збільшилася до 10%.

Найближчим переслідувачем Кернела (згідно даних річного звіту цієї компанії за фінансовий рік 2024) стала компанія Louis Dreyfus, частка якої не змінилася у порівнянні з попереднім сезоном та становила приблизно 7.5% (саме Louis Dreyfus Company став найбільшим експортером українського зерна серед міжнародних компаній).

Номером три серед українських експортерів в сезоні 2023/24 стала компанія Нібулон, частка якої збільшилася з 5% в маркетинговому році 2022/23 до 6% (з обсягом експорту в майже 3 млн тон).

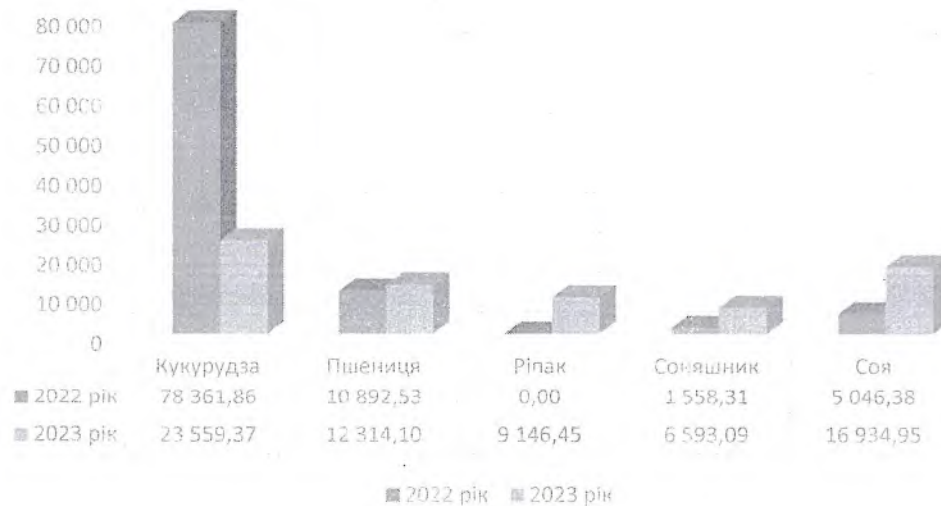
В серед ТОП експортерів українського зерна протягом липня 2023 року - червня 2024 року також присутні такі міжнародні компанії як Viterra (4%), Cargill (4%) та ADM (5%). Загалом п'ятірка найбільших експортерів в сезоні 2023/24 виглядала наступним чином:

Експортер	Частка 2022/23	Частка 2023/24
Кернел	8%	10%
Louis Dreyfus	7%	7%
Нібулон	5%	6%
ADM	5%	5%
Cargill	5%	4%

II. Результати діяльності

Компанія ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» у 2023 році зменшився річний чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг) з 872 901 тис. грн. у 2022 році до 844 134 тис. грн. у 2023 році, що також призвело до зменшення валового прибутку на 125 634 тис. грн. у порівнянні з 2022 роком.

Структура продажів зернових, олійних культур та олій в 2022 та 2023 роках (кількість, тон):

Отриманий валовий прибуток в розрізі культур за 2022 та 2023 роки (грн.)

У липні 2023 року Росія вийшла із Чорноморської зернової ініціативи (так звана зернова угода), яка була укладена між Росією та ООН за участю Туреччини, а також між Україною та ООН за участю Туреччини. Зернова угода встановила процедури безпечного експорту зерна із певних українських портів з метою подолання продовольчої кризи у 2022 році. За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, Україна входила до числа провідних світових експортерів зерна, щорічно поставляючи на світовий ринок понад 45 млн тон.

При цьому за період дії Чорноморської зернової ініціативи Україна експортувала майже 40 мільйонів тон зерна. Основними реципієнтами українського продовольства стали КНР, Іспанія, Туреччина, Італія та Нідерланди.

Із фактичним закриттям зернової угоди українські аграрії опинились у скрутному становищі, враховуючи, що ще з квітня Польща, Угорщина, Словаччина та Болгарія почергово заборонили імпорту агропродукції з України. Фермери України орієнтувалися на експорт зерна через сусідні країни за так званими "маршрутами солідарності", які почали працювати з початку вторгнення росії.

Єврокомісія запровадила заборону на імпорту української пшениці, кукурудзи, ріпаку та насіння соняшнику до Болгарії, Угорщини, Польщі, Румунії та Словаччини з 2 травня по 5 червня 2023 року. Пізніше ці заходи продовжили Європейський Союз до 15 вересня.

Втім, були і гарні новини. У серпні 2023 року Україна затвердила тимчасові маршрути для цивільних суден, що вирушають із портів Чорного моря. Першими скористалися цим маршрутом судна, які були заблоковані в українських морських портах з початку вторгнення Росії.

З 16 вересня стартував новий тимчасовий експортний коридор, який працює також для вхідного трафіку. За словами посла США в Україні Бріджіт Брінк, за три місяці через український тимчасовий зерновий коридор у Чорному морі пройшли 100 суден.

Паралельно з успішними прикладами функціонування морського коридору виявилися й характерні йому ризики. За інформацією голови Міністерства Інфраструктури Олександра Кубракова, з моменту виходу із "зернової угоди" у липні 2023 року Росія провела 21 атаку на портову інфраструктуру Одеської області. Внаслідок цих атак було пошкоджено 160 об'єктів інфраструктури та 122 транспортні засоби.

Наприкінці жовтня виникла деяка неясність у функціонуванні тимчасового коридору. 25 жовтня з'явилася інформація від Адміністрації морських портів України (АМПУ) про тимчасове зупинення роботи морського коридору через військові обмеження. Повідомлялося, що Військово-морські сили не погоджували рух суден через мінну загрозу. Проте пізніше в Міністерстві Інфраструктури заявили, що інформація про припинення або скасування коридору не відповідає дійсності.

8 листопада у порту "Південний" російська ракета вразила судно Kmax Ruler (під прапором Ліберії). Внаслідок атаки загинув український лоцман, а троє членів екіпажу — громадяни Філіппін та працівник порту — отримали поранення.

Проте тимчасовий коридор дозволив вирішити частину проблем українських експортерів. З початку вторгнення РФ вартість логістики значно зросла, що робить актуальним питання щодо

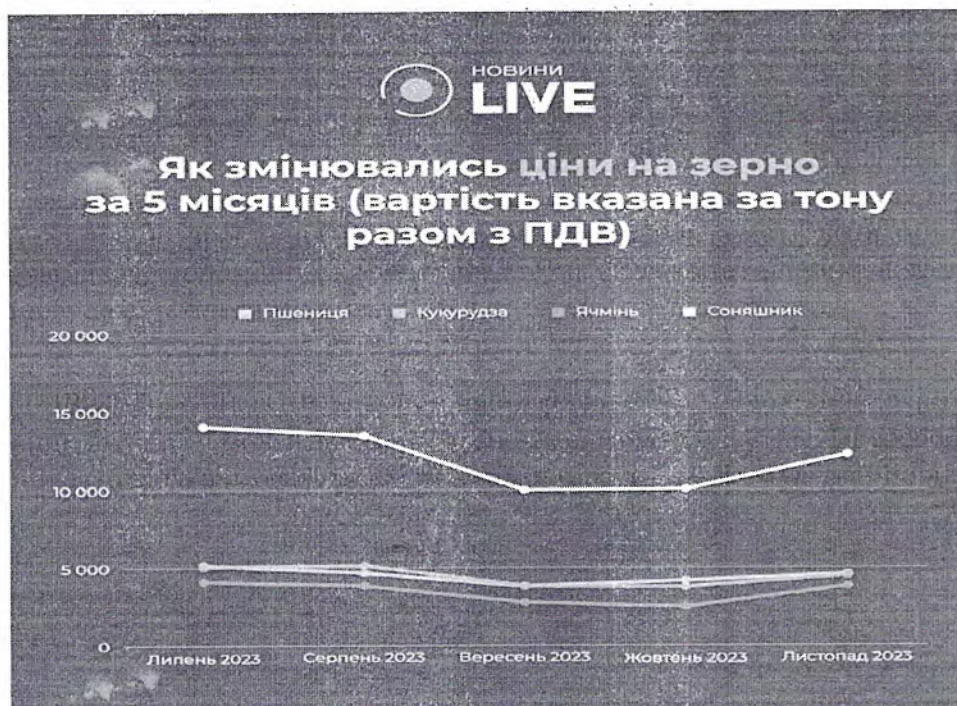
рентабельності поставок української продукції через кордони із використанням західних автомобільних та залізничних переходів, а також через порти на річці Дунай. Експорт через морські порти Великої Одеси сприяє скороченню логістичних витрат українських експортерів.

До всіх проблем українських аграріїв доєдналася ще одна — з 6 листопада перевізники з Польщі, які протестують проти лібералізації правил ЄС для українських фур, розпочали блокаду вантажних автомобілів через три основні пункти пропуску на кордоні з Україною: Корчова—Краковець, Гребінне—Рава Рурська, Дорогуськ—Ягодин. За два дні блокади понад 20 тисяч транспортних засобів було паралізовано з обох боків українсько-польського кордону.

16 листопада Спілка автомобільних перевізників Словаччини (UNAS) здійснила блокування пункту пропуску Више Німецьке—Ужгород на кордоні з Україною з боку Словаччини. Ця запобіжна акція тривала одну годину, і її метою було висловити підтримку з боку словацьких перевізників польським колегам.

Усі ці проблеми призвели до того, що за даними Мінагрополітики, станом на 15 листопада 2023 року обсяг експорту зернових і зернобобових культур з України у маркетингового році 2023/2024 становив 10,97 млн тон, що майже на 30% менше, ніж у попередньому сезоні, коли цей показник досяг 15,57 млн тон.

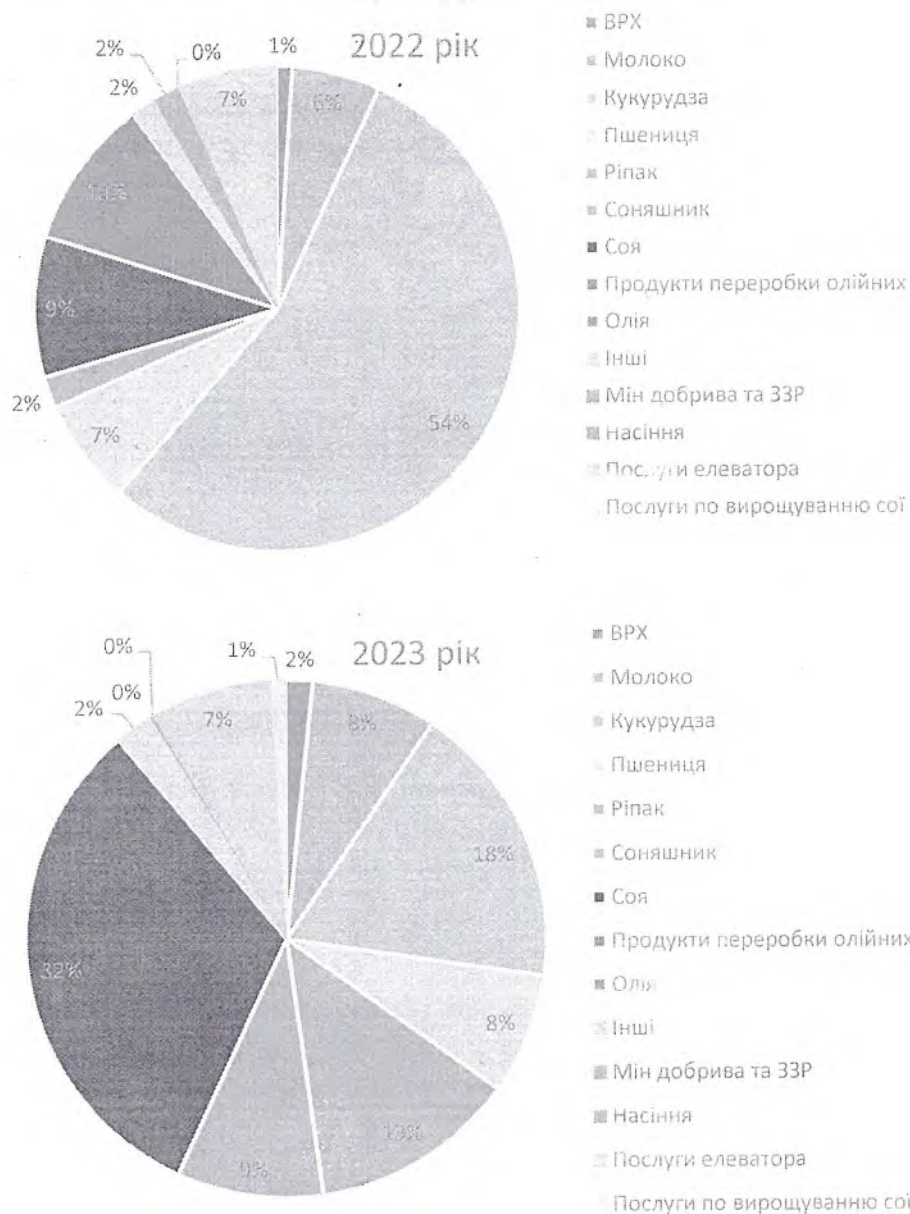
Інфографіка динаміки змін цін на зерно в Україні 2023:

Після суттєвого зниження цін на зернові наприкінці літа та початку осені, у листопаді спостерігається тенденція до зростання. Ця зміна зумовлена кількома факторами, включаючи сезонні коливання, загальну економічну обстановку в країні, а також проблеми у логістиці, з якими зіткнулися експортери українських зернових.

У 2023 році ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» не здійснювало переробку олійних культур. У зв'язку з цим ріпак і соняшник були реалізовані у необробленому вигляді. Відсутність переробки призвела до зменшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) порівняно з 2022 роком на 28 767 тис. грн.

Загальна структура продажів за напрямками економічної діяльності 2022 та 2023 роки (грн.):

III. Ліквідність та зобов'язання

Активи Товариства на кінець звітного періоду склали 1 128 110 тис. грн., (в 2022 році 906 238 тис. грн.), довгострокові та поточні зобов'язання збільшились до 609 673 тис. грн., у порівнянні з 2022 – 504 525 тис. грн.

Суттєві зміни в структурі активів пов'язані із оновленням машино-тракторного парку, а саме придбання сільськогосподарської техніки (трактори, комбайни, причіпне обладнання тощо). Також вплив на структуру активів мало збільшення залишків готової продукції в тому числі корма власного виробництва.

Зміни в структурі довгострокових та поточних зобов'язань пов'язані із отриманням довгострокових та короткострокових кредитів банків, зменшенням кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги також отриманням фінансової допомоги, що призвело до суттєвого збільшення статті Інші поточні зобов'язання.

Власний капітал збільшився в порівнянні з минулим періодом на 116 724 тис. грн, та на кінець звітного періоду склав 518 437 тис. грн. Власний капітал збільшився за рахунок доходу від реалізації продукції рослинництва.

Ризик ліквідності – це ризик того, що Товариство не зможе виконати свої фінансові зобов'язання, розрахунки за якими здійснюються шляхом передачі грошових коштів або іншого фінансового активу. Підхід Товариства до управління ліквідністю полягає в тому, щоб забезпечити, наскільки це можливо, постійну наявність ліквідних коштів, достатніх для погашення своїх зобов'язань в строк, як в звичайних, так і в стресових умовах, не допускаючи виникнення неприйнятних збитків і не піддаючи ризику репутацію Товариства.

Показники ліквідності	31.12.2022	31.12.2023
Коефіцієнт покриття	2,2	2,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,014	0,0046

Коефіцієнт абсолютної ліквідності Товариства зменшився та нижчий нормативного значення. Це пов'язано з тим, що на кінець року ще велика кількість готової продукції не була реалізована.

Коефіцієнт покриття в 2023 році покращився, відповідає нормативному показнику. В 2023 році даний показник змінився за рахунок збільшення залишку готової продукції.

При цьому Товариство на постійній основі відстежує рівень очікуваних надходжень грошових коштів від погашення торгової та іншої дебіторської заборгованості та очікуваний відтік у зв'язку з погашенням торгової та іншої кредиторської заборгованості.

IV. Екологічні аспекти

Товариство дотримується державних стандартів охорони навколишнього середовища. З метою зменшення впливу на природне середовище Товариство оптимізувало використання добрив та засобів захисту рослин, підвищенням ефективності виробництва, з використанням сучасних агротехнологій та методів обробки ґрунту.

Пріоритетним напрямком роботи 2023 року роботи для компанії стали енергоефективність і енергонезалежність. Зокрема, розпочато проект з перебудови зерносушарок. Було встановлено теплогенератор. Для палива використовувались соняшникові пелети, які отримують внаслідок переробки власного соняшнику. Так, по-перше, стали більш незалежними від постачання газу. По-друге, сушіння на пелетах за допомогою теплогенераторів суттєво покращує собівартість та менше шкодить навколишньому середовищу.

V. Соціальні аспекти та кадрова політика

Персонал та управління людським капіталом є важливим завданням для ТОВ ТАС АГРО ПІВНІЧ». Так, протягом звітного року, було оновлено керівний склад. Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду склала 495 людей, в (у 2022 році – 493). Для заохочення трудових досягнень співробітників, керівництво використовує механізми підвищення кваліфікації, системи мотивації, тощо. Також значно оптимізовано посадові інструкції та посадові обов'язки.

VI. Ризики

Операційний ризик.

Товариство є виробником сільськогосподарської продукції. На об'єми виробництва дуже суттєво впливає клімат та погодні умови. Тому підприємство намагається диверсифікувати операційний ризик впливу кліматичних умов оптимізацією структури внесення мінеральних добрив та засобів захисту рослин.

Крім того, 2023 рік видався доволі врожайним. Цьому посприяли як погодні умови, так і злагоджена і професійна робота команди. Особливо порадувала урожайність ріпаку і пшениці. Планові показники були перевершені 15-17%. Також досягнуто планових показників і у вирощуванні ярих культур — сої.

Слідування встановленим регламентам контролюється проведенням внутрішніх аудитів по виробничим підрозділам, згідно вимог систем менеджменту.

Валютний ризик.

Валютний ризик - це передусім імовірність того, що зміна курсів іноземних валют призведе до збитків унаслідок зміни ринкової вартості активів та пасивів Товариства. Підвищення темпів знецінення гривні по відношенню до основних іноземних валют має в цілому негативний вплив на економічну ситуацію в Україні.

Товариство здійснює постійні валютні операції в ході зовнішньо-економічної діяльності. Товариство здійснює постійний перегляд цін реалізації на експорт та проводить перемовини з покупцями щодо збільшення цін при експорті. Ринковий ризик від валютних операцій не є суттєвим для фінансового стану Товариства.

Ризики податкового регулювання.

Для податкового середовища України властиві складність податкового адміністрування, суперечливі тлумачення податковими органами податкового законодавства та нормативних актів. У ході звичайної господарської діяльності Товариство здійснює операції, тлумачення яких можуть бути різними у Товариства та податкових органів. Непослідовність у застосуванні, тлумаченні та впровадженні податкового законодавства може привести до судових розглядів, які, зрештою, можуть стати причиною нарахування додаткових податків, штрафів і пені, а ці суми можуть бути суттєвими.

Товариство виконує вимоги податкового законодавства, здійснює постійний моніторинг змін і доповнень, внесених до законів та інших нормативно-правових актів, оцінює і прогнозує ступень можливого впливу таких змін на діяльність. Товариство орієнтоване на співпрацю з державними органами з метою забезпечення дотримання вимог законодавства в сферах валютного та податкового контролю. Щодо операцій, тлумачення яких може бути неоднозначним, проводяться ретельні консультації як внутрішні, так і зовнішні.

Кредитний банківський ризик.

Кредитний банківський ризик це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання.

Товариство має процентні кредитні та лізингові зобов'язання, тому Товариство піддається ризику коливання процентних ставок, оскільки має кредитні угоди з банківськими установами.

Кредитний торговельний ризик.

Кредитний торговельний ризик виражається як ризик того, що контрагент – дебітор не буде здатний в повному обсязі і в певний час погасити свої зобов'язання перед Товариством.

У звітному періоді кредитний торговельний ризик постійно контролювався. Управління ризиком здійснювалось за допомогою аналізу здатності контрагента сплатити заборгованість та безпосереднім нарахуванням резервів (за потреби). Перед укладанням угод з новими партнерами служба безпеки Товариства проводить ретельний аналіз потенційного покупця.

Ризики, пов'язані з безпекою та збереженням активів.

Діяльність підприємства пов'язана з операційними ризиками технологічного, технічного та природно-кліматичного характеру, діями персоналу і третіх осіб, що можуть призвести до негативних наслідків, в тому числі через помилки персоналу, розкрадання тощо.

Товариством проводиться постійна робота щодо вивчення наявних передових систем охорони об'єктів, організовано відеоспостереження всіх робочих приміщень. Для запобігання виникненню внутрішніх конфліктів при прийомі на роботу обов'язковою є процедура перевірки службою безпеки Товариства.

Ризик ліквідності.

Товариство може не виконати своїх зобов'язань з причини недостатності обігових коштів. За певних несприятливих обставин Товариство може бути змушене продати свої активи за більш низькою ціною, ніж їхня справедлива вартість, з метою погашення зобов'язань.

Менеджментом Товариства проводиться систематичний аналіз дебіторської заборгованості. Товариство вживає заходів для поступового переходу на оплату відвантаженої продукції, товарів за фактом поставки, або суттєвого зменшення строків відстрочки оплати.

VII. Дослідження та інновації

Щороку стандарти виробництва та якість підлягають перегляду та модернізації. Так, у звітний період було розпочато планування оновлення технічного парку сільськогосподарської техніки. Було суттєво підвищено інвестиційний ліміт, що дало змогу закупити нову техніку.

Спеціалісти на місцях проводять аналізи впливу на якість та здоров'я ґрунту тих чи інших мінеральних добрив та засобів захисту рослин.

VIII. Фінансові інвестиції

Товариство у 2023 році придбало акції ПАТ «Блок Агросвіт».

IX. Перспективи розвитку

Товариство планує здійснювати господарську діяльність відповідно до мети та предмету діяльності, визначених Статутом Товариства. Внутрішня перспективність подальшого розвитку Товариства залежить від прийняття та виконання адекватних управлінських рішень, а саме: ефективної фінансової, інвестиційної, інноваційної політик, покращення кадрового забезпечення, успішної реалізації маркетингових програм тощо.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала відкритий воєнний напад на Україну. Воєнні дії можуть поставити під сумнів саме існування компаній, чий бізнес здійснюється переважно на території бойових дій.

Підрозділи Товариства з обмеженою відповідальністю «ТАС АГРО ПІВНІЧ» не знаходяться на території ведення бойових дій. Товариство не зупиняло торгівлю, не проводило скорочення штатних працівників та виробничої потужності, не проводило перепрофілювання діяльності. Втрати основних постачальників та покупців не відбулося. Не було руйнування та знищення основних засобів, запасів, готової продукції. Товариство здатне виконувати свої зобов'язання.

Підприємство в подальшому планує інвестувати у власну сільськогосподарську техніку. Також планується інвестувати у розширення земельного банку та можливостей переробки.

Х. Корпоративне управління

ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» було зареєстровано 22.02.2000, засновником є компанія KINTAS LIMITED, країна реєстрації Кіпр (реєстраційний номер HE 246514). Статутний капітал Товариства у звітному році становив 3 708 000 грн. Розмір частки компанії KINTAS LIMITED у статутному капіталі Товариства складає 100%.

Структура власності на 31.12.2023

№	Особа	Адреса	Частка власності
1.	Засновник		
1.1.	KINTAS LIMITED, реєстраційний код: HE246514	Менандру, 3, Глафкос Таувер, 3й поверх, квартира/офіс 301, 1066, м. Нікосія, Кіпр	100%
2.	Опосередкований власник (Материнська компанія)		
2.1.	TAS HOLDING LIMITED, реєстраційний код: HE 313973	Менандру, 3, Глафкос Таувер, 3й поверх, квартира/офіс 301, 1066, м. Нікосія, Кіпр	100%
3.	Кінцевий бенефіціар		
3.1.	Тігіпко Сергій Леонідович, громадянин України, ІПН 2195803271	01001 м. Київ, вул. Городецького Архітектора, буд. 12, кв. 69	100%

Таким чином, кінцевим бенефіціарним власником є громадянин України Сергій Леонідович Тігіпко. Товариство не є емітентом цінних паперів.

Органами управління Товариства є Загальні Збори Учасників, Генеральний Директор, Наглядова Рада.

Структура управління Товариства відповідно до статуту складається з таких органів управління:

- ▲ Загальні збори учасників – вищий орган управління Товариства, який може вирішувати будь-які питання діяльності Товариства, у тому числі й ті, що передані Загальними зборами учасників до компетенції інших органів Товариства. Згідно з п. 2 ст. 5 статуту Учасником Товариства є компанія KINTAS LIMITED, зареєстрована відповідно до законодавства республіки Кіпр, реєстраційний номер HE 246514;
- ▲ Генеральний директор – виконавчий орган Товариства, який здійснює управління поточною діяльністю Товариства, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів учасників та Наглядової ради Товариства;

- ▲ Наглядова Рада – контролюючий орган Товариства, створений для здійснення певних форм контролю за діяльністю його виконавчого органу, а також для захисту прав учасників.

До виключної компетенції Загальних зборів учасників Товариства належить таке:

- ▲ визначення основних напрямів діяльності Товариства;
- ▲ внесення змін до статуту Товариства, прийняття рішення про здійснення діяльності Товариством на підставі модельного статуту;
- ▲ зміна розміру статутного капіталу Товариства;
- ▲ затвердження грошової оцінки негрошового вкладу учасника;
- ▲ перерозподіл часток між учасниками Товариства у випадках, передбачених законодавством України;
- ▲ обрання та припинення повноважень Наглядової ради Товариства або окремих членів Наглядової ради, встановлення розміру винагороди членам Наглядової ради Товариства;
- ▲ визначення форм контролю та нагляду за діяльністю Генерального директора Товариства;
- ▲ створення інших органів Товариства, визначення порядку їх діяльності;
- ▲ прийняття рішення про придбання Товариством частки (частини частки) учасника;
- ▲ затвердження результатів діяльності Товариства за рік або інший період;
- ▲ розподіл чистого прибутку Товариства, прийняття рішення про виплату дивідендів;
- ▲ прийняття рішень про виділ, злиття, поділ, приєднання, ліквідацію та перетворення Товариства, обрання комісії з припинення (ліквідаційної комісії), затвердження порядку припинення Товариства, порядку розподілу між учасниками Товариства у разі його ліквідації майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, затвердження ліквідаційного балансу Товариства;
- ▲ прийняття рішення про надання згоди та/або попередньої згоди на вчинення правочину, якщо вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 100 000 000,00 грн;
- ▲ прийняття інших рішень, віднесених законодавством України до компетенції Загальних зборів.

Загальні збори скликаються у випадках, передбачених діючим законодавством, статутом, а також з ініціативи виконавчого органу, на вимогу Наглядової ради або учасників Товариства.

Річні загальні збори учасників скликаються протягом шести місяців наступного за звітним року, до порядку денного якого обов'язково вносяться питання про розподіл чистого прибутку Товариства, про виплату дивідендів та їх розмір.

Загальні збори скликаються Генеральним директором шляхом надсилання Учаснику повідомлення не менше ніж за 10 днів до запланованої дати.

До компетенції Генерального директора Товариства належить таке:

- ▲ здійснення функцій з оперативного керівництва діяльністю Товариства, за винятком тих, що належать до виключної компетенції Загальних зборів учасників;
- ▲ представлення інтересів Товариства перед третіми особами;

- ▲ розпорядження майном і коштами Товариства;
- ▲ надання довіреностей третім особам на здійснення дій від імені Товариства, за винятком дій (повноважень), віднесених до компетенції Загальних зборів учасників;
- ▲ відкриття в кредитних установах поточних, депозитних, валютних та інших рахунків Товариства;
- ▲ видання внутрішніх нормативних актів – наказів і розпоряджень, які є обов'язковими для виконання працівниками Товариства;
- ▲ підписання від імені Загальних зборів учасників Товариства (уповноваженого ними органу) з трудовим колективом або його представниками колективного договору;
- ▲ прийняття (звільнення) на роботу працівників Товариства, укладання трудових договорів, застосування засобів заохочення та накладення стягнень;
- ▲ видання наказів та розпоряджень, які є обов'язковими для персоналу Товариства;
- ▲ організація виробничо-господарської, фінансово-економічної, кадрової роботи та матеріально – технічного забезпечення господарської діяльності Товариства;
- ▲ забезпечення надійного зберігання та надання учаснику за його вимогою в будь-який час рішень та інших матеріалів Загальних зборів учасників, Наглядової ради, а також засвідчених витягів з них;
- ▲ звітування перед Загальними зборами учасників про діяльність Товариства за звітний період та про хід виконання плану діяльності Товариства, затвердженого Загальними зборами;
- ▲ розробка та подання на затвердження Загальним зборам учасників річного звіту про діяльність Товариства (включаючи дочірні підприємства), результати діяльності, балансу.

Виконавчий орган Товариства підзвітний Загальним зборам учасників і Наглядовій раді Товариства та організовує виконання їх рішень.

У своїй діяльності Генеральний директор керується чинним законодавством, статутом Товариства, рішеннями Загальних зборів учасників і Наглядової ради, трудовим контрактом, а також іншими внутрішніми нормативними актами Товариства.

Генеральний директор Товариства може діяти від імені Товариства без довіреності, за винятком дій (повноважень), віднесених до компетенції Учасника Товариства. На час відсутності Генерального директора право виступати від імені Товариства переходить до призначеної ним особи, які несуть солідарну відповідальність перед Платником податків.

До компетенції Наглядової ради Товариства належить таке:

- ▲ обрання Генерального директора Товариства та встановлення йому розміру винагороди;
- ▲ зупинення та припинення повноважень (звільнення) Генерального директора Товариства;
- ▲ надання попередньої письмової згоди на вчинення Платником податків, або від імені Товариства правочинів щодо отримання кредитів та позик, поруки, гарантій, застави, іпотеки тощо та інших правочинів чи будь-яких дій, наслідком яких є виникнення у Товариства боргових зобов'язань незалежно від суми;
- ▲ надання попередньої письмової згоди на вчинення правочинів щодо зменшення строку дії, дострокового припинення та/або розірвання договорів оренди землі та/або земельної ділянки;

- ▲ затвердження переліку правочинів (договорів, операцій) та лімітів (граничні суми правочинів (договорів, операцій), для вчинення (укладення, здійснення) яких необхідне попереднє погодження Наглядової ради Товариства;
- ▲ надання попередньої письмової згоди на вчинення правочинів, у тому числі зовнішньоекономічних, сума яких перевищує затверджений ліміт (граничну суму правочинів (договорів, операцій) у разі його затвердження, за виключенням: вчинення правочинів щодо купівлі, продажу корпоративних прав юридичних осіб; вчинення інших правочинів, які потребують обов'язкового (виключного) погодження Загальних зборів учасників, відповідно до статуту або чинного законодавства України;
- ▲ прийняття рішення про випуск, розміщення цінних паперів;
- ▲ затвердження проспекту емісії цінних паперів;
- ▲ призначення органу, якому надаються повноваження стосовно затвердження результатів розміщення Товариством цінних паперів;
- ▲ прийняття рішення про дострокове закінчення розміщення Товариством цінних паперів;
- ▲ прийняття рішення про викуп розміщених Товариством цінних паперів;
- ▲ винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності посадових осіб Товариства;
- ▲ вирішення інших питань, віднесених до компетенції Наглядової ради Товариства.

Наглядова рада обирається Загальними зборами учасників Товариства, якими визначається її склад, в кількості не менше ніж одна особа, та строк повноважень.

Директор

(Handwritten signature)

Зіненко С.М.